

1

SKĄD CZERPIEMY WIEDZĘ O POCZĄTKACH POLSKI?

Poznaj kronikarza bez imienia!

ZADANIE: Przeczytaj notatkę i na jej podstawie utwórz dialogi między bohaterami komiksu.

Pierwszy kronikarz, który spisał dzieje Polski, był zakonnikiem. Nie był Polakiem. Podobno pochodził z Francji lub z Włoch. Przybył do naszego kraju w 1113 roku wraz z orszakiem Bolesława Krzywoustego powracającym z pielgrzymki do Węgier. Zakonnik ten był bardzo wykształcony, oczywiście znał łacinę. Otrzymał pracę w kancelarii królewskiej. Jego zadaniem było opisanie dziejów panowania króla Bolesława Krzywoustego i jego przodków. Kronikarz w trzech księgach zawarł m.in. legendę o Popielu i Piaście, żywoty książąt polskich, później koronowanych władców i aktualne wydarzenia. Niestety, nie dokończył swojego dzieła, ponieważ popadł w konflikt z królem i wyjechał z kraju niezadowolony z zapłaty za swoją pracę. Nie podpisał księgi, bo podobno uznał, że tylko imiona tych najdzielniejszych zasługują na uwiecznienie. Przeszedł więc do historii jako Gall Anonim, czyli nieznany z imienia autor *Kroniki polskiej* – najważniejszego i bezcennego źródła informacji o początkach państwa polskiego.

2

JAKIE BYŁY POCZĄTKI PAŃSTW EUROPY?

Poznaj tajniki cesarskiej wizyty!

ZADANIE: Przeczytaj notatkę i na jej podstawie utwórz dialogi między bohaterami komiksu.

Roku 1000 w Gnieźnie doszło do wyjątkowego wydarzenia. Z wizytą do grobu św. Wojciecha przybył młody cesarz niemiecki – Otton III. Podobno kiedy zobaczył gród gnieźnieński, zdjął buty i resztę drogi przeszedł na boso, modląc się. Kronikarze opisujący to wydarzenie zwracali uwagę na przepych, z jakim polski władca Bolesław Chrobry witał tak wyjątkowego i ważnego gościa. Obaj obdarowali się niezwykłymi prezentami. Otton III nazwał Bolesława „bratem i współpracownikiem cesarstwa” oraz „przyjacielem i sojusznikiem narodu rzymskiego”. Podobno ściągnął swój diadem i nałożył go na głowę Chrobrego. Przekazał mu też symbol władzy – kopię włóczni św. Maurycego oraz trzy płyty ze złota. W zamian poprosił o relikwię – ciało św. Wojciecha. Temu jednak sprzeciwiła się miejscowa ludność. Chrobry oddał mu więc tylko ramię świętego i dorzucił 300 konnych wojów. Efektem wizyty było utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie i czterech biskupstw: w Poznaniu, Kołobrzegu, Krakowie i we Wrocławiu, co było dość nietypowym gestem w stosunku do tak młodej organizacji kościelnej. Być może był to efekt sympatii do Bolesława Chrobrego, na pewno jednak Otton III chciał uzyskać wsparcie Bolesława dla swojej idei zjednoczenia chrześcijańskiej Europy.

3

KIM BYLI PIERWSI PIASTOWIE?

Poznaj bohaterów najstarszej polskiej legendy!

ZADANIE: Przeczytaj notatkę i na jej podstawie utwórz dialogi między bohaterami komiksu.

Aby poznać przodków Mieszka I, musimy sięgnąć do legend. Jako pierwszy spisał je Gall Anonim. Niestety, nie wiemy, ile w nich prawdy – zawierają one na pewno wiele fantastycznych elementów. Według Galla Anonima założycielem dynastii pierwszych władców Polski był Piast, skromny oracz mieszkający pod Gnieznem rządzonym przez chciwego Popiela. W trakcie uroczystości postrzyżyn synów Popiela do grodu zawitali dwaj wędrowcy z prośbą o gościnę. Zostali jednak stamtąd wyrzuceni. Trafili do chaty ubogiego Piasta, który również świętował postrzyżyny swojego syna. W chwilę po przybyciu wędrowców na pustych stołach cudem rozmnożyło się jedzenie i wino. Piast, dziękując za dar i zdziwiony tym cudem, pozwolił gościom – w jego zastępstwie – dokonać ceremonii obcięcia synowi włosów. Niezwykli wędrowcy nadali chłopcu imię Siemowit i przepowiedzieli mu sławę. Popiel został niedługo potem wypędzony i zagryziony przez myszy w drewnianej wieży na wyspie pośrodku jeziora. Wkrótce władzę w Gnieźnie przejął właśnie Siemowit. Według Galla Anonima książę Mieszko I był prawnukiem Siemowita.

4

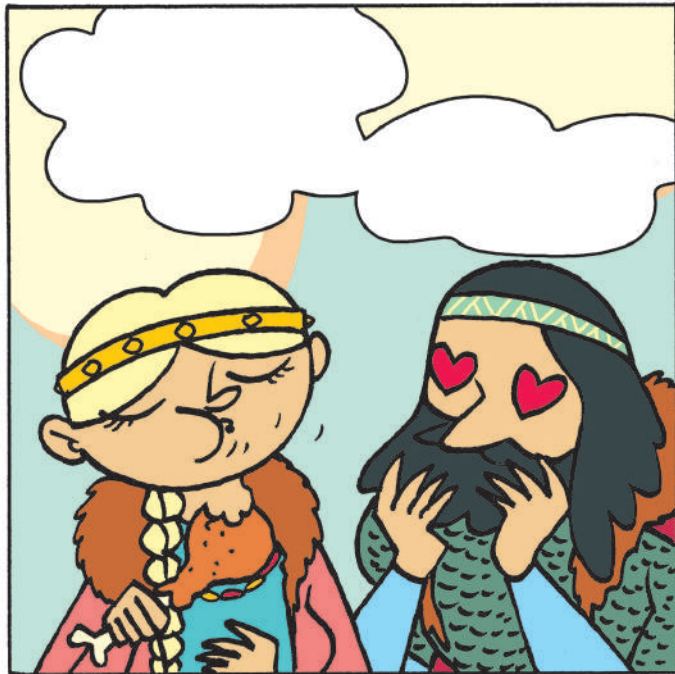
MAŁO DAT, A CZY WSZYSTKIE SĄ PRAWDZIWE?

Poznaj okoliczności wydarzenia, które zapisano pod datą 966!

ZADANIE: Przeczytaj notatkę i na jej podstawie utwórz dialogi między bohaterami komiksu.

Kiedy ktoś mówi o chrzcie Polski, ma na myśli oczywiście chrzest Mieszka I. Przyjęcie przez Polskę chrześcijaństwa odbyło się za pośrednictwem Czech. Mieszko poślubił czeską księżniczkę Dobrawę. Czesi przyjęli już wcześniej chrześcijaństwo. Według podań Dobrawa miała udobruchać Mieszka i przekonać go do przyjęcia nowej wiary. Jedno jest jednak pewne: Mieszko zawarł sojusz z Czechami, a ślub z Dobrawą miał być potwierdzeniem przymerza polsko-czeskiego. Dzięki niemu chciał stać się równym zachodnim władcom, a swój kraj włączyć do kręgu cywilizacji chrześcijańskiej, z jej porządkiem społecznym, administracją i kulturą. Czego rzeczywiście dokonał. Pomogła mu w tym Dobrawa, przywożąc do naszego kraju sporo wyposażenia świeckiego i kościelnego, by wesprzeć organizację Kościoła w Polsce. Nasza wiedza o tamtym wydarzeniu opiera się przede wszystkim na zapisie „Mieszko ochrzcił się” – *Mysko dux Baptizatur* przy 966 roku w jednym z roczników z XII wieku.

5

JAK PIASTOWIE SPRAWOWALI WŁADZĘ?

Poznaj podróżny model zarządzania państwem!

ZADANIE: Przeczytaj notatkę i na jej podstawie utwórz dialogi między bohaterami komiksu.

Jakie miasto było pierwszą stolicą Polski? Większość z Was odpowie: Gnieźno. Ale są i tacy, którzy uważają, że Poznań też mógł nią być! Oba grody we wczesnym średniowieczu miały swoje powody do dumy. W Gnieźnie odbyły się pierwsze koronacje królewskie, tutaj znajdował się najważniejszy ośrodek kościelny i bito pierwsze monety z inskrypcją „Gnezdun Civitas”. Poznań natomiast był ważnym ośrodkiem handlowym, co dawało mu bogactwo i umożliwiło budowę niezwyklego na skalę europejską założenia pałacowo-kościelnego. W Gnieźnie pochowano św. Wojciecha, a w Poznaniu znajdowały się groby pierwszych władców Polski. Niektórzy nawet podejrzewają, że w Poznaniu mógł odbyć się chrzest Mieszka I! Najprawdopodobniej jednak żadne z tych miast nie było pierwszą stolicą Polski, w naszym rozumieniu tego słowa. Wczesnośredniowieczny władca, aby dobrze zarządzać swoim państwem, nie rezydował w jednym grodzie, a tworzył sieć kilku głównych grodów stołecznych. Podróżował, przebywając przez pewien okres w każdym z nich, aby pilnować porządku, wydawać sądy i polecenia. Taki sposób rządzenia dawał poddanym poczucie większego bezpieczeństwa, szczególnie w czasach ciągłych wojen. Historycy nazywają takiego władcę „rex ambulans”, czyli król podróżujący.

6

JAK ŻYLI LUDZIE 1000 LAT TEMU?

Poznaj smak życia w grodzie!

ZADANIE: Przeczytaj notatkę i na jej podstawie utwórz dialogi między bohaterami komiksu.

Grodami nazywamy osady otoczone wałami z drewna i ziemi, w których toczyło się życie dawnych Słowian. Zamieszkiwali oni w chatkach wykonanych z drewnianych belek łączonych w narożnikach zaciosanymi końcami, czyli budowanych w tak zwanej konstrukcji zrębowej. Dachy pokrywano strzechą ze słomy lub trzciny. Głową każdej rodziny był mężczyzna, a kuchnią zajmowała się kobieta. To ona przygotowywała posiłki przy palenisku znajdującym się w chacie lub na zewnątrz. Podstawowym posiłkiem były zupy z warzyw. Na wyjątkowe okazje przygotowywano zupę na bazie wody, w której moczono solone mięso, czyli tak zwany rosół. Mieszkańcy grodu uprawiali rośliny, ale również hodowali kury, kozy, gęsi i świnie. Krowy wykorzystywano do pracy w zaprzęgu, a konie służyły wojom. Wszystkie przedmioty, których używano w grodzie, wykonywali ręcznie lub przy użyciu prostych narzędzi różni rzemieślnicy. Na przykład bednarz robił przedmioty z drewna: kubki, miski, beczki, a w wolnych chwilach również zabawki dla dzieci. Zaskakująca była dbałość o higienę ówczesnych mieszkańców grodu, co potwierdzają odnalezione pozostałości łaźni. Niestety, żyli krócej niż my – przeciętny wiek, którego dożywali to około 34 lata.

